

Utbildningsinspektion i Sörlidenskolan förskoleklass och grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Sörlidenskolan	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	4
Bedömning av genomförandet.....	6
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Sörlidenskolan den 26–28 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanerna och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Örnsköldsviks kommun och Sörlidenskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Sörlidenskolan intervjuades rektorer, ett urval av lärare, företrädare för elevhälsan samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner framförallt i årskurserna 2, 6 och 9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Sörlidenskolan

Sörlidenskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	45
Förskoleklass	9
Grundskola	305
Obligatorisk särskola	1

Skolan som är i ett plan ligger inne i Sörlidens bostadsområde och byggdes i början av åttiotalet för årskurserna 1–6. I början av nittiotalet gjordes en tillbyggnad skolan och den omfattar nu årsgrupperna F–9. Huskroppen är cirka två hundra meter lång med F–5 i ena och 6–9 i andra änden. Samtliga klasser har hemklassrum med egen entré från skolgården och egen hall för ytterkläder och skor. En smal, fönsterlös korridor löper i husets mitt genom hela byggnaden. Korridoren bryts av mediatek, bibliotek och matsal. Från korridoren finns ingångar till klassrum, arbetsrum och personalrum. Lokalen för hem- och konsumentkunskap finns i en barack bakom skolan.

Skolgården är trång och avgränsas på ena sidan av en genomfartsväg och på andra sidan en liten skog mot några hyreshus. För att öka elevernas trygghet under raster har skolans uteområden delats in i tre sektioner där elevernas ålder avgör vilken sektion man skall vistas i. Detta irriterar många av de äldre eleverna eftersom de, trots att de kanske har giltiga skäl, ofta ifrågasätts av vuxna när de anser sig behöva passera genom en annan sektion.

Upptagningsområde utgörs huvudsakligen av Örnsköldsviks centrala delar. Det finns stora skillnader mellan elevernas socioekonomiska bakgrunder. Bostäderna inom området består till största delen av hyreslägenheter men här finns även ett av stadens mest exklusiva villaområden. Drygt en tredjedel av skolans elever har utländsk bakgrund vilket är en betydligt högre andel än för andra skolor i kommunen. Flera av eleverna med utländsk bakgrund har vistats kort tid i Sverige. Skolan får även i viss utsträckning ta emot elever från andra skolor som har mindre erfarenhet av arbetet med elever från andra kulturer. Enligt skolans uppgifter för år 2005 är personaltätheten 11,2 lärare/100 elever medan kommunen har 8,6 lärare/100 elever.

På Sörlidenskolan finns en förberedelseklass och där placeras nyanlända äldre elever för att sedan slussas till andra klasser eller skolor. Yngre nyanlända elever går direkt till sina klasser utan att först passera förberedelseklassen.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanerna och övriga skolförfattningar.

På Sörlidenskolan finns många engagerade och duktiga personer som starkt bidrar till att skolan, trots en del ogynnsamma förutsättningar, fungerar relativt väl. Skolans arbete med att skapa en acceptans för det mångkulturella är framgångsrikt och här finns inga synliga motsättningar mellan elever med olika kulturell bakgrund.

Eleverna i de yngre årsgrupperna har en god lärandemiljö men situationen försämras upp genom årskurserna. Tryggheten och stödet inom arbetslagen gör att lärarna orkar trots att arbetssituationen och miljön ibland är svår.

Skolans kunskapsresultat är svaga och ligger klart under de i kommunen och i riket. Skolans kunskapsresultat ska ses mot bakgrund av skolans förutsättningar. Att låta elevens förmåga att arbeta utgöra grunden för indelning i grupper/nivågruppering kan bidra till att elevernas eventuella svårigheter utvecklas till bristande tilltro till den egna förmågan vilken permanentas i en skolorganiserad nivågruppering.

Inspektörerna konstaterar att alltför många elever upplever skolsituationen som otrygg och att kränkningar är vanligt förekommande bland de äldre eleverna.

Resursen för att ge rätt stöd till alla elever i behov av stöd är ansträngd. Detta beror bland annat på att kommunen saknar skolenheter anpassade för att ta emot elever med rätt till grundsärskola. Elever som har rätt att mottas i sarskolan behöver mycket stöd och anpassningar för att inläringen i grundskolan skall fungera. Sörlidenskolan liksom andra skolor i kommunen har vanligen inte tillräckligt med resurser eller kompetens för att ge dessa elever rätt stöd. Socialt riskerar deras situation att bli allt svårare med stigande ålder och deras kunskapsbrister blir tydliga när nationella prov skall genomföras eller betyg skall sättas. Lärarna känner sig otillräckliga och frustreras av det faktum att alla elever inte kan få rätt stöd.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Alla elever i behov av särskilt stöd får inte det stöd de behöver (4 kap. 1 § skollagen och 5 kap. 4 – 5 §§ grundskoleförordningen).
- Språkval innehåller alternativ som saknas i grundskoleförordningen och elevens val genomförs inte alltid för att bredda och fördjupa elevens kunskaper (2 kap. 17 § grundskoleförordningen och 2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Studiehandledning på modersmål erbjuds inte för de elever som behöver det (5 kap. 2 – 3 §§ grundskoleförordningen).
- Lärandemiljön för skolans äldre elever är bristfällig och kränkningar är vanligt förekommande (1 kap. 2 § skollagen och läroplanen för det obligatoriska skolväsendet).
- Vid betygssättning i ämnet idrott och hälsa används ett kriterium för betygssteget mycket väl godkänd som saknar giltighet när det gäller betygssättning (7 kap. 8 § grundskoleförordningen).
- Läsåret har mindre än 178 skoldagar (4 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- De individuella utvecklingsplanerna
- Elevernas kunskapsresultat
- Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisning behöver förbättras

- Rutinerna avseende gruppering av elever i olika nivåer och hastigheter i svenska, engelska och matematik.
- Värdegrundsarbetet

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanerna och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

Skolans dokumentation av elevernas kunskapsutveckling samt uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper koncentreras på ämnena svenska, engelska och matematik. Skolans lärare anser sig dock ha god kännedom om elevernas kunskapsutveckling även i andra ämnen men skolan saknar en övergripande uppföljning och utvärdering av elevernas resultat för dessa. Skolledningen efterfrågar inte heller elevernas resultat i ämnen som inte omfattas av de nationella proven. Kunskapsresultatsdelen i kvalitetsredovisningen innehåller endast en sammanställning av resultaten på de nationella proven för årskurs 5.

De yngre elevernas läs- och skrivutveckling dokumenteras i läsutvecklings-scheman. Kunskapsutvecklingen i matematik dokumenteras också noggrant i olika scheman. Någon systematisk dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen finns inte och efterfrågas inte av rektorer eller skolförvaltning. De modeller i form av loggböcker, portfolio och elevkalendrar som förekommer på skolan bör dock kunna utgöra delar i det underlag som behövs för att beskriva elevernas kunskapsutveckling.

För eleverna i F–4 har personalen tagit fram ett särskilt dokument som benämns Individuell utvecklingsplan (IUP). Det finns också några stödfrågor som eleverna kan använda i förberedelsen inför utvecklingssamtalet. Från årskurs 5 och uppåt finns underlaget till elevens IUP i elevens ”elevkalender”. Grundstrukturen är densamma som IUP för de yngre eleverna. Eleverna skall beskriva starka sidor och vad som kan förbättras när det gäller kunskapsutveckling, social utveckling och studieförmåga. För varje rubrik kan man för de yngre eleverna dessutom beskriva vad som förbättrats sedan förra samtalet. IUP:n för de äldre eleverna har i stället för kunskapsutvecklingsavsnittet en beskrivning av vilka ämnesområden som eleven behöver träna mera på.

De IUP som har redovisats till Skolverket innehåller endast beskrivningar av förändringar som eleven själv skall åstadkomma. De innehåller inga rubriker för eller beskrivningar av skolans insatser för att stötta elevens kunskapsutveckling. Inspektörerna vill i sammanhanget påpeka att elevens individuella utvecklingsplan konkret skall beskriva vilka insatser som bör vidtas för att eleven ska utvecklas i riktning mot målen och att det i första hand är skolans insatser som skall beskrivas.

Enligt rektorerna har alla elever en individuell utvecklingsplan men vid inspektionstillfället var, enligt flera av de äldre eleverna, den individuella utvecklingsplanen ännu inte ifylld.

Skolan har genomfört de nationella proven i årskurs 5 och årskurs 9. Ett relativt stort antal elever i årskurs 5 fick inte godkänt resultat i något av ämnena vilket enligt rektorn till stor del beror på andelen elever med utländsk bakgrund.

Tabell 1. Slutbetyg under åren 2004-2006 Sörlidensskolan

År/antal elever	2004 (58 elever)		2005 (49 elever)		2006 (49 elever)	
Meritvärden på Sörlidensskolan och i (riket)	201,6 (206,9)		181,7 (206,3)		159,5 (206,8)	
Kön	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
	211,4	187,3	180,8	182,4	166,1	150,5
Meritvärde elever m betyg i minst 16 ämnen	241,2	216,6	219,7	214,5	180,8	150,5
Andel som nått målen i alla ämnen *	69,0 %		69,4 %		59,2 %	
Andel behöriga till nat prog	77,6 %		79,6 %		65,3 %	
Andel behöriga till nat. prog. kommunen	92,0 %		91,6 %		89,8 %	
Andel behöriga till nat. prog. riket	89,6 %		89,2 %		89,6 %	

Källa: Skolverkets statistik

Tabellen visar på svaga resultat men enligt inspektörerna är det inte liktydigt med att undervisningen i sig är dålig. Skolans förutsättningar har säkert ett genomslag på resultaten, vilka kunde vara ännu svagare om inte skolan satsat medvetet på fortbildning av personalen. För att förbättra arbetet för elever med utländsk bakgrund har exempelvis ett tjugotal lärare genomfört kompetensutveckling i svenska som andraspråk.

I skolans kvalitetsredovisning förs ett resonemang om de svaga resultaten. Som trolig förklaring till att många elever ej når målen framhåller man i kvalitetsredovisningen det höga antalet sent anlända barn som placeras på Sörlidensskolan samt att skolan tar mot elever från andra skolor i kommunen.

Normer och värden

Ett medvetet arbete från skolans sida har medfört att eleverna ser olika bakgrunder som en tillgång och på skolan finns inga synliga motsättningar mellan elever från olika kulturer. Elever, föräldrar och personal anser att skolans mångkulturella sammansättning utgör en av skolans styrkor.

En likabehandlingsplan saknades vid inspektionsbesöket men har färdigställts under inspektionsperioden. Den bygger enligt rektorerna på tidigare program mot kränkande behandling men har tillägg och anpassningar som skall ta hänsyn till den nya lagens krav. Inspektörerna påpekade vikten av att den nya planen utarbetas i samverkan med elever, föräldrar och personal.

Klimatet bland de yngre eleverna är gott men hårdnar med stigande ålder. Konflikter och kränkningar mellan elever är inte ovanliga. Bland de äldre eleverna är kränkningar vanligt förekommande och många elever, både äldre och yngre, känner sig otrygga i sin skolmiljö. Våld och hot om våld är relativt vanligt före-

kommande. Under inspektionsbesöket inträffade minst två allvarliga misshandelsituationer varav den ena ledde till en polisanmälan. Insatserna för att öka tryggheten på skolan behöver enligt inspektörerna intensifieras.

Inspektionen visar att lärarna inte alltid orkar upprätthålla ett gemensamt förhållningssätt i problematiska situationer och att de agerar olika gentemot eleverna. Ett antal elever tar tidvis väldigt stort utrymme och påverkar stämningen negativt i hela skolan. Lärandemiljön för de äldre eleverna är instabil och kan variera kraftigt under en arbetsvecka. Den påverkas bland annat av elevernas dagsform och av lärarnas förmåga att upprätthålla ett konsekvent förhållningssätt och att agera i de situationer som inträffar mellan elever samt mellan elever och lärare.

Språket mellan de äldre eleverna är många gånger hårt. Kränkande tilltal förekommer. Flera av eleverna upplever sin situation under rasterna som otrygg och de äldre eleverna uppger att det saknas vuxna ute på rasterna. Otryggheten under skoldagen, sena ankomster, oro och stök under lektioner, medför att de äldre elevernas lärandemiljö och situation tidvis inte är acceptabel.

De senaste ”arbetsmiljöenkäterna” bland eleverna genomfördes 2004 och 1996. Rektorer kan därför inte ha någon säker uppfattning om hur eleverna i nuläget upplever sin skolsituation eller vilka faktorer som enligt eleverna bör förändras. Med tanke på vad som framkommer i denna rapport är det angeläget att skolan förbättrar denna del av sitt kvalitetsarbete. Det är viktigt att skolan får tillgång till ett aktuellt underlag så att arbetet med att förbättra elevernas lärandemiljö kan ta hänsyn till nuvarande elevers upplevelser och synpunkter.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Pedagogisk verksamhet

Inspektörerna vill framhålla att personalen överlag är engagerade och har goda ambitioner det pedagogiska arbetet. Flera av skolans förutsättningar innebär dock att arbetssituationen är krävande för lärare och elever.

Redan 1994 infördes arbetslagsarbete på Sörlidensskolan. För närvarande finns fyra arbetslag på skolan: F-4, arbetslag 5, arbetslag 6-7 och arbetslag 8-9. Till arbetslag fem hör även förberedelseklassen. Såväl personal som skolledning uppger att arbetslagsarbetet är väl fungerande och ett av skälen till personalen klarar många av de tuffa utmaningar som arbetet på Sörlidensskolan innebär. Lärarna följer sina klasser över de gamla stadiegränserna vilket ger ökad trygghet för eleverna och regelbunden förändring av arbetslagens sammansättning. Man lär sig arbeta med alla och arbetslagen får årligen nya medarbetare.

Sörlidensskolan har sedan flera år genom nivågrupperingar i svenska, matematik och engelska valt en organisatorisk lösning på ett pedagogiskt problem. Detta sker från och med årskurs 6 och eleverna delas i tre olika nivågrupper. Som indelningsgrund används elevernas arbetstakt och förmåga att arbeta i exempel-

vis matematik. Grupperna undervisas i skilda lektionssalar och varje nivågrupp har sin egen lärare. I praktiken är grupperingarna fasta trots att det enligt uppgift skall vara möjligt att byta till en annan grupp om där finns möjlighet att ta emot ytterligare en elev. Nivågruppering som indelningsmodell av elever har praktiserats i flera år på skolan.

Oftast är det läraren som placerar eleven i respektive nivågrupp men det förekommer också att eleven själv får avgöra vilken grupp den skall tillhöra. Inspektörerna konstaterar att många på skolan är medvetna om att nivågruppering inte är tillåtet för annat än tillfälliga grupperingar. Under inspektionen har det framkommit synpunkter om att nivågruppering är fel sätt att organisera elever. Skäl som nämnts mot nivågruppering är negativ förväntanspåverkan, inlåsningseffekter, självförtroendehämmande, för låga krav, eleverna betraktar sig själva som sämre eller bättre än andra etc.

Enligt ett skolverksbeslut från oktober 2006 har en skola möjlighet att gruppera elever utifrån ett pedagogiskt syfte och med en planering som tar hänsyn till särskilda omständigheter utifrån den enskilde elevens behov. Sådana grupperingar bör endast bestå under en begränsad period. Placering i en gruppering får inte förhindra att den enskilde eleven har möjlighet att nå målen för utbildningen. Elevernas resultat måste därför fortlöpande följas upp och grupperingen av eleverna kontinuerligt omprövas. Organisationen måste vara flexibel i den meningen att eleverna skall ha reella möjligheter att byta grupp. En långsammare studietakt för en grupp får inte innebära att elevens kunskapsutveckling sätts i fara med tanke på deras övergång till gymnasieskolan. En särskild grupptillhörighet får heller inte innebära att eleven endast kan uppnå ett visst betyg.

Elever i behov av stöd

Inom Örnsköldsviks kommun har man i många år arbetat med utgångspunkt från att i ”en skola för alla” så skall alla elever erbjudas skolgång i sin hemskola. För elever som har rätt att mottas i särskolan finns i nuläget ingen skolenhet med särskild personal, utrustning eller anpassning för grundsärskoleverksamhet för yngre elever. Föräldrar till yngre barn med lindrig utvecklingsstörning kan därmed inte välja att låta sina barn gå i en skolmiljö, som är anpassad efter barnens behov.

Enligt inspektörerna riskerar begreppet ”En skola för alla” att avgränsas till ”En skolform för alla”. Elever som har rätt att mottas inom grundsärskolan får i praktiken inte alltid grundsärskolans anpassningar och möjligheter. Sörlidenskolans lärare har enligt inspektörerna inte i tillräcklig omfattning den kompetens som behövs för att ge alla elever det stöd de har rätt till. Stödresursen inom rektorsområdet blir därmed ansträngd och svår att nyttja på ett för alla elever optimalt sätt. Inspektörerna bedömer följaktligen att det på skolan finns elever som inte får rätt stöd utifrån sina behov. Under inspektionsbesöket framkommer tydliga signaler om att så är fallet.

Elevinflytande

Det formella elevdemokratiarbetet är välfungerande på skolan och de elever som finns med i elevrådet är stolta över sina uppdrag. Det finns en direkt koppling mellan klassråd och elevråd som ger eleverna insikt i demokratiska modeller.

Bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin. Eleverna får ett underlag för samtliga ämnen hemskickat så att elev och föräldrar ska kunna förbereda sig tillsammans inför samtalet. Elever och föräldrar är i stort sett nöjda med informationen de får om elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling vid utvecklingssamtalen. Inspektörerna har granskat överensstämmelsen mellan resultaten i de nationella ämnesproven och ämnesbetygen och konstaterar att den är god. Som tidigare nämnts saknar skolan en tydlig och systematisk egen uppföljning och utvärdering av de yngre elevernas kunskapsresultat i andra ämnen än svenska engelska och matematik, vilket gör det svårt att bedöma dessa.

Rektorsområdet har utarbetat lokala ämnesplaner och betygskriterier. För ämnet Idrott och hälsa har skolan infört ett betygskriterium som inte överensstämmer med de nationella kriterierna för nivån Mycket väl godkänd: "Eleverna skall hålla en jämn och hög nivå i de flesta idrottsmoment i undervisningen." Inspektörerna konstaterar att det kriteriet inte har giltighet när det gäller betygssättning.

Kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning

Den senaste kvalitetsredovisningen som Skolverket tagit del av avser läsåret 2004/2005 och inleds med en redovisning av bakgrundsfaktorer. Man lyfter fram upptagningsområdets socioekonomiska struktur och andelen utlandsfödda elever. Vidare redovisas personaltätheten på skolan och att en av områdets skolor lags ner. Bakgrundsbeskrivningen i redovisningen ger en bild av skolans verklighet, en bild som bekräftades vid inspektionsbesöket.

Sörlidenskolans kvalitetsarbete utgår ifrån modellen problembaserad skolutveckling, PBS, som infördes på skolan 2005. Metoden bygger på att arbetslagen i lärgrupper identifierar problemområden som de möter i sitt vardagliga arbete med elever. De vardagsproblem olika lärgrupper lyft fram handlar exempelvis om arbetsro, förtroende, respekt och motivation. Inspektörerna delar arbetslagens uppfattning att detta är centrala problemområden på Sörlidensskolan och bedömer att om skolan kan förbättra situationen inom dessa områden ökar förutsättningarna avsevärt att nå bättre resultat både för kunskaper samt normer och värden.

Som tidigare nämnts saknar skolan en tydlig och systematisk egen uppföljning och utvärdering av de yngre elevernas kunskapsresultat i andra ämnen än svenska engelska och matematik, vilket gör det svårt att bedöma dessa.

En kvalitetsredovisning skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Det är viktigt att skolan förbättrar uppföljning och utvärdering av undervisningen samt analyserar resultaten för att få nödvändiga kunskaper till det fortsatta förbättringsarbetet.

I kvalitetsredovisningen skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Inspektörerna vill särskilt påpeka att skolans uppföljning och utvärdering av sin likabehandlingsplan skall redovisas i kommande kvalitetsredovisning. Sörlidenskolans kvalitetsredovisning innehåller ingen redogörelse för eller analys av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats.

Skolledning

Inom rektorsområdet finns en områdeschef som leder och samordnar verksamheten inom hela rektorsområdet. Områdeschefen är tillika chef för elevhållsan inom samverkansområdet men har ingen rektorsfunktion gentemot eleverna.

Skolans båda rektorer är nyttillträdde i sina funktioner och har enligt inspektörerna förutsättningar att bli förtrodda med verksamheten. Rektorn för F–6 har halva sin rektorstjänst på en annan skola och rektorn för 7–9 innehade fram till höstterminsstarten 2006 tjänsten som biträdande rektor på skolan. Skolan är indelad i olika arbetslag och för varje arbetslag finns en gruppleddare. Gruppledarna ingår i en skolutvecklingsgrupp med ansvarig rektor. Ett kalendarium för hela terminen med konferenser och möten i olika konstellationer har upprättats.

Arbetslagen har valt att prioritera delvis olika PBS-områden. En viktig uppgift för rektorerna blir att hålla samman skolans utvecklingsområden och skapa en gemensam känsla för det kvalitetsarbete som sker på Sörlidensskolan. Rektorerna bör tydligare ta ledningsansvar för kunskapsuppföljning och utvecklingen av kvalitetsarbetet på skolan. Det är också rektorernas ansvar att se till så att förutsättningar skapas att ge elever i behov av stöd rätt stöd.

En viktig uppgift för rektorerna är att leda arbetet för att förbättra lärandemiljön på skolan. Detta är särskilt viktigt för att skolan skall bli en trygg miljö för eleverna att vistas i och för att likvärdigheten i utbildningen skall kunna säkerställas.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Inspektionen visar att eleverna överlag har god tillgång till utbildning vid Sörlidensskolan. Skolan har förutsättningar att genomföra undervisning i samtliga ämnen. Inspektörerna anser dock att delar av språkvalet och elevens val inte är i enlighet med författningarna. Inte heller studiehandledning på modersmål erbjuds de elever som har rätt till det.

Som språkval erbjuds tyska, franska och spanska samt en blandning av ämnen benämnt kommunikation bestående av svenska, engelska, bild, musik och media. Ingen kan exakt redogöra för hur mycket av respektive ämne som ingår i ”kommunikationsblandningen”. Inspektörerna vill särskilt uppmärksamma skolan på att bild, musik och media inte kan tillhöra språkvalsutbudet. Däremot har eleverna rätt till svenska eller engelska som språkval.

Det är inte lätt att överblicka om eleverna på Sörlidensskolan får den undervisningstid i olika ämnen som följer av timplanen. Det är därför viktigt att rektorerna säkerställer att så är fallet.

För de yngre eleverna genomförs elevens val som en del av deras ”eget arbete”. I årskurserna 5–9 är elevens val koncentrerad till en vecka per termin. Den redovisning av utbudet vid elevens val för 5–9 som Skolverket tagit del av innehåller en mängd olika alternativ. Bland de mera udda inslagen kan exempelvis nämnas, omprov, arbeta in förlorad tid, schack, fri teckning, cykling till Veckef-

järden och gäddfiske. Inspektörerna konstaterar att delar av utbudet under elevens val på Sörlidensskolan inte svarar mot syftet att undervisningen skall fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen.

Modersmålsundervisning erbjuds men stöd i form av studiehandledning på modersmål förekommer inte på skolan. Enligt rektorerna har skolan inte fått de resurser som behövs för att klara studiehandledningen.

Eleverna i årskurserna 5–9 läser in två arbetsdagar per termin och de blir därmed, utöver ordinarie lov dagar, lediga (undervisningsfria) 4 skoldagar per skolar. De dagar när eleverna är undervisningsfria används av personalen som planerings- och utvärderingsdagar. På grund av de undervisningsfria dagar når inte eleverna på Sörlideskolan upp till stipulerade 178 skoldagar per skolar.

Datum	Ort
2007-01-31	Umeå

Sten Svanholm

Håkan Sandström